

Business

Dodatne putarine za kamione. Parlament EU razmatra da teretnim kamionima kao velikim zagađivačima vazduha uvede dodatne putarine. Naime, trenutni propisi o naplati putarine obuhvataju samo troškove infrastrukture puteva, ali ne i nadoknade za zaštitu životne sredine. Članovi komiteta za transport u parlamentu EU ovu odluku smatraju nepravednom jer se ne odnosi na sva vozila, već samo na kamione. Zemlje članice EU su se složile da bi trebalo da se dodatne putarine uvedu, ali da njima budu obuhvaćeni samo kamioni, a ne i ostali učesnici u saobraćaju, jer su upravo kamioni najveći uzročnici gužve, buke i zagađenosti vazduha. Sa ovom odlukom se ne slaže nevladina organizacija *Clean transport*, čija su istraživanja pokazala da su kamioni odgovorni za 20% gužve u saobraćaju. Gužva koju stvaraju kamioni prouzrokuje trošak od \$24 mlrd, iako oni čine svega 3% vozila EU.

Rumunija i Bugarska rizikuju da izgube finansijske EU. U proteklih šest meseci, Rumunija je otišla korak unazad u borbi protiv korupcije, dok je Bugarska zabeležila izvestan napredak nakon uskraćene očekivane pomoći u julu 2008, navodi Evropska komisija. Brisel smatra da bi Rumunija trebalo da uloži dodatni napor oko korupcije, jer se na primeru Bugarske pokazalo da pretinja uskraćivanjem sredstava daje efekat. Evropska komisija je tako pozdravila napore vlasti u Bugarskoj i veću aktivnost timova tužilaca, obaveštajaca i policije, koji su se proteklih šest meseci uspešno borili protiv organizovanog kriminala. Međutim Brisel i dalje želi veće i ubedljivije rezultate iz obe zemlje.

GM i Chrysler traže nove milijarde. Milijarde dolara državnih zajmova koje je Vašington dao *General Motorsu* i *Chrysleru* neće biti dovoljne. Dva velika američka proizvođača motornih vozila, koji su do sad primili \$17,4 mlrd, sastavili su planove preživljavanja koji od vlade traže više nego dvostruko – ukupno \$39 mlrd. Zahtevi su praćeni planovima gašenja radnih mesta i smanjenjem broja proizvedenih automobila.

Trumpova imperija uzdržana. Kompanija *Trump Entertainment Resorts* je zatražila finansijsku pomoć od suda za bankrotstva *SAD*, samo četiri dana posle ostavke *Donalda Trumpa* na mesto direktora borda. Inače, *Trumpovo* ime i dalje stoji u nazivu kompanije. Deoničari su odbili *Trumpovu* ponudu da otkupi kompaniju, što je kod njega izazvalo ljutnju i prouzrokovalo ovaj potez. Ovo je treći put da se ova kompanija obraća za finansijsku pomoć.

Communications

Kako ekonomska kriza utiče na mlade? Istraživanja britanske organizacije *Children's Society*, pokazuju da su mladi direktno ugroženi recesijom i da osećaju finansijske i emocionalne posledice. Čak 46% mladih od 11-13 g. je čulo svoje roditelje kako panično pričaju o krizi, a 7% ima roditelje koji su ostali bez posla. Za mlade, posledice krize su smanjenje džeparca i ukidanje ekskurzija, a 28% njih od 17-19 g. zabrinuto je onim što svakodnevno čuje na televiziji. Rezultati istraživanja sprovedenog na uzorku od 1000 mladih, pokazuju da 20% dece uzrasta od 11-13 g. već zna da ove godine neće ići na odmor, a kod 26% je smanjen džeparac. Alarmantan podatak je da 22% mladih od 17-19 g. ne može da nađe posao. Čelnici ovog udruženja kažu da rezultati istraživanja potvrđuju da su deca ta koja su u prvom redu pogođena recesijom, što je zabrinjavajuće jer već oko 22% dece živi ispod nivoa zadovoljavajućeg.

Protest fejsbukera. Više desetina hiljada korisnika *Facebooka* protestuje protiv novih odredbi korišćenja najpopularnije online društvene mreže, jer kako kažu, mreža sada ima mogućnost da kontroliše njihove podatke zauvek, čak i nakon gašenja njihovih profila. Tim povodom se oglasio osnivač *Facebooka*, *Mark Zuckerberg*. Po njegovim rečima, korisnici od sada neće više morati da daju dozvolu mreži kako bi njihovi podaci bili dostupni svima, što će doprineti boljem povezivanju ljudi.

Lobiranje u svetu visoke mode. Dizajner *Karl Lagerfeld* je u aktivnoj lobističkoj inicijativi ispred modne industrije da ukine mogućnost internet prodavaca, kao *e-bay*, da nude luksuzne proizvode preko neta. Razlog je porast falsifikata tih proizvoda. Susreo se sa komesarom za konkurenciju EU *Neelie Kroes*. Kompaniji *Šanel* se već izašlo u susret, ograničavajući online prodaju.

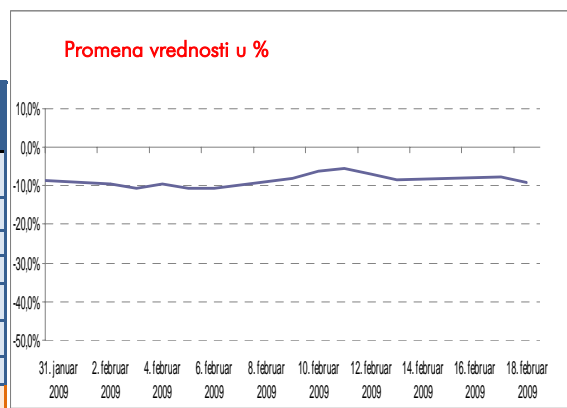
Dva miliona zaposlenih na dopingu. Prema istraživanju koje je naložilo nemačko zdravstveno osiguranje, svaki peti ispitanik je barem jednom posegnuo za nedozvoljenim sredstvom kako bi povećao produktivnost na poslu. Čak 2 miliona Nemaca koriste doping povremeno, dok 800 hiljada koriste redovno. U ispitivanju nije bilo reči o običnim stimulansima za poboljšanje koncentracije poput kafe, cigareta, alkohola ili vitaminskih pilula. Reč je o jakim preparatima kakvi se inače izdaju samo na lekarski recept, i to za teške smetnje poput *Alchajmerove* bolesti, poremećaja hiperaktivnosti ili deficita pažnje. Opojna sredstva koja nisu retkost u poslovnom svetu poput kokaina nisu obuhvaćena ovim ispitivanjem. U svakom drugom slučaju, ispitivanje je pokazalo da doping zaposlenima savetuje prijatelj ili kolega sa posla, a u svakom trećem slučaju - njihov lekar!

BC Portfolio

Ove nedelje akcije i dalje u padu.

Naziv akcije	Vrednost 05. 01. 2009.	Vrednost 18. 02. 2009.
Energoprojekt Hldg	133.010,00	124.080,00
Soja Protein	132.822,00	123.402,00
Imlek	133.332,00	170.847,00
Tigar	133.375,00	109.450,00
Messer Tehnogas	132.000,00	88.860,00
Komercijalna Banka	130.000,00	105.565,00
Metalac	136.344,00	124.800,00
Ukupna vrednost	930.883,00	847.004,00

Kretanje indeksa berzi u regionu

	vrednost na dan 11.02.2009.	vrednost na dan 18.02.2009.	promena
Belex 15	534,71	492,12	-7,97%
Crobex	1.660,20	1.511,38	-8,96%
Birs	963,91	948,58	-1,59%
Nex 20	10.843,14	10.469,38	-3,45%
Moste	518,19	499,92	-3,53%
MBI 10	2.183,75	2.054,12	-5,94%

Global Bizz - Ko je kriv za svetsku ekonomsku krizu?

TIME

Ko su krivci za katastrofalno stanje svetske ekonomije? Časopis *Time* nam u okviru ankete koju sprovodi na svom zvaničnom sajtu predstavlja 25 potencijalnih krivaca. Čitaoci mogu da glasaju i tako izaberu najodgovornije. Glasanje se vrši po principu "na skali od jedan do deset izaberite...", a evo i imena onih koji su dobili sve desetke:

Phil Gramm – Kao predsednik bankarskog komiteta u Senatu od 1995 do 2000. bio je najpoznatiji vašingtonski šampion finansijskih nepravilnosti. Igrao je vodeću ulogu u poništenju uredbe koja je razdvojila komercijalne banke od *Wall Street*-a 1999. godine.

Chris Cox – Kao bivši šef *Američke Komisije za bezbednost i razmenu* na tržištu kapitala, bio je deo *Madoff* skandala i predmet brojnih optužbi za prevare. Njega je nečinjenje dovelo na ovu listu, obzirom da je bio sastavni deo administracije koja je kao regulator ozbiljno zatajila, kao kod slučajeva *Lehman Brothers* i *Merrill Lynch*.

Angelo Mozilo – 1969 godine osnovao je *Countrywide*, jednu od najvećih i najjačih finansijskih kompanija. *Countrywide* je bila jedna od mnogih kompanije koje su davale „egzotične“ pozajmice ljudima sa sumnjivim izgledima ih vrata. Napustio je *Countrywide* prošlog leta, a par meseci kasnije je saopšteno da će biti potrebno \$8.7 mlrd. da se podmire tužbe podignute protiv ove kompanije.

Joe Cassano – Pre fijaska finansijskog sektora malo ljudi je čulo za svop aranžmane (CDS), tačnije garancije da će kompanija izmiriti svoja dugovanja. *AIG* finansijska korporacija, čiji je Cassano bio osnivač, bavila se CDS aranžmanima i ispostavilo se da su oni bili glavni uzrok njenog propadanja. U martu 2008. Cassano je podneo ostavku, a vlada SAD je uložila više od \$150 mlrd. da bi obezbedila opstanak ove kompanije.

Frank Raines – direktor budžeta u Klintonovoj administraciji. On je postao direktor kompanije *Fortune 500* 1999. godine. Kompaniju je napustio 2004. jer se kompanija suočila sa knjigovodstvenim skandalom baš pre nego što je počela da vrši velika ulaganja u osiguranja hipoteka koje će se kasnije izjaloviti.

Alan Greenspan – Dugogodišnji i uticajni Predsednik *Federalnih rezervi SAD*. Od 1990 godine je bio neka vrsta vodje liberalnog kapitalizma u velikom ekonomskom i finansijskom bumu SAD, čime je dobio titulu Vašingtonskog mađioničara. Realnost se pokazala sasvim drugačijom.

Američki potrošač – Amerikanci su navikli da žive „na kredit“, sa skokom dugovanja pojedina sa 60% od prihoda kako je bilo 1982. na 130% od prihoda u 2007.

Ian McCarthy – Gradjevinske kompanije su imale veliki uticaj na kolaps tržišta nekretnina, ali ne samo građenjem većeg broja domova nego što je bilo potrebno, nego i pritiskom kupaca da kupuju nekretnine koje ne mogu priuštiti, i davanjem mama- u vidu lakih kredita. Kao direktor *Beazers Homes* kompanije McCarthy je postao sinonim za takvo ponašanje, kompanija je priznala da su kršili propise i još uvek su pod istragom.

David Oddsson – Dvadeset godina je bio premijer Islanda a kasnije guverner Centralne banke. Učinio je da Island postane školski primer kako ne treba da se eksperimentiše sa privatizacijom banaka, slobodnim tržištem i plivajućim kursom. U odnosu na prošlo leto, valuta je izgubila 50% vrednosti, a nedavno još 30%. Od najugodnijeg mesta za život, Island je prva istinska žrtva svetske ekonomske krize, a svetski mediji prenose da ova država ima zalihe hrane za još najviše dva meseca zbog nedostatka novca kojim se finansiraju uvoznici.

Bill Clinton – Za bivšeg predsednika SAD kažu da snosi veliku odgovornost za nastalo stanje svetske ekonomije jer su u njegovu vreme doneti mnogi zakoni krivi za finansijski haos. Clinton je afirmisao zakon o reinvestiranju, donet još 1977, koji je naložio hipotekarnim kreditorima da ublaže svoja pravila da bi omogućili širem krugu klijenata da uzimaju pozajmice. Bivši predsednik je takođe 1999. ukinuo zakon koji je pravio razliku između komercijalnih banaka koje prihvataju depozite i investicionih, koje investiraju i prihvataju rizike. Taj potez je otvorio eru besomučnog pozajmljivanja.

Wen Jiabao – Kineski premijer. Mnogi kažu da ukoliko je jeftini krediti bili "extasy" za finansijsku krizu, onda je Kina bila jedan od njihovih najvećih "ditera". Danas je Kina sa \$1.7 mlrd najveći kreditor SAD-a.

Burton Jablin – Izvršni potpredsednik *Scripps Networks*, vlasnik *HGTV* i mnogih lajfstajl televizijskih kanala. Optužuju ga da je pomogao da ideja o lakom pozajmljivanju i zaduživanju u domenu nekretnina u SAD dopre do stotina miliona domova. U specijalnim emisijama gledaoci su savetovani kako da uvećaju vrednost svojih kuća i kako da „jednostavno“ refinansiraju svoje hipoteke i dugove.

Hank Paulson – U poslednjoj godini Bušove administracije je gotovo samostalno vodio ekonomiju Sjedinjenih Američkih Država. Glavne zamerke Paulsonu su da je zakasnio u borbi protiv finansijske krize, dozvoljavajući kompaniji *Lehman Brothers* da propadne.

Kada bismo pravili našu listu "najodgovornijih" za našu (stalnu) finansijsku krizu, verovatno bismo to radili u nastavcima iz broja u broj... Ali, ipak nećemo. Name- ra nam je da uz BC Bilten doista uživite.

Zgrabite šalove i rukavice, i pravac na sneg. Biće nam lepo sećanje kada dodju letnje tropske vreline...

Vaš Bovan tim

 AeroPhoto
Low Aerial Photography & Filming
www.aero-photography.com

U svakoj finansijskoj krizi, uvek su banke te koje najviše stradaju.

Gordon Wu

SEMINARI, KONFERENCIJE:

- 21.02. 2009. - "Rizici u trgovini i kako se zaštititi", Hotel Palace, Beograd
- 27-28.02.2009. - "Energija novca - Natali Luks", Sala Crvenog krsta, Sinima 19
- 03.03.2009. - "Tržište nekretnina u jugoistočnoj Evropi", EMG, Hotel Hyatt, Beograd
- 22-24. 04. 2009. - "Deveta međunarodna konferencija o elektronskoj trgovini i elektronskom poslovanju E - Trgovina 2009", Palić
- 23. 09. 2009. - "Kako se takmičiti i pobediti - Filip Kotler", Organizator MATE, Beograd

Bovan Consulting
BUSINESS & STRATEGY COUNSEL

Prijava i reklamiranje: bc.bilten@bovan.eu
Adresa redakcije: Žorža Klemansoa 13,
11000 Beograd, Srbija
posetite bovan.eu
Fix +381 11 3036 133, 3036 134,
fax +381 11 3284 380

Urednik: Ana B. Bovan
Za vas pišu i:
M. Barać Stojanović, M. Đorđević, D. Tasić, T. Stojanović,
V. Vasilijević, B. Šopović, Ž. Radulović i S. Petrović

Grafički dizajn: A. Nikolić